

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування**

06-03-84

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“ ___ ” _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline**

**Проектне фінансування
Project financing**

Specialty 072 «Finance, banking and insurance»

Рівне-2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Рівне: НУВГП, 2020. – 19 с.

Розробник: Заячківська О.В., доцент кафедри фінансів та економіки природокористування, к.е.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від « 25 » березня 2020 року № 10

Завідувач кафедри

Мельник Л.В.

Керівник групи забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Мельник Л.В.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕіМ

Протокол від «6 » травня 2020 року № 5

Голова науково-методичної ради ННІЕМ

Ковшун Н.Е.

© Заячківська О.В., 2020 рік

© НУВГП, 2020 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Проектне фінансування» складена відповідно варіативної частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є оцінювання ефективності проектів.

Вивчення дисципліни «Проектне фінансування» базується на знаннях отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Аналіз господарської діяльності», «Інвестування», «Фінансовий менеджмент», а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при написанні курсових робіт та магістерської роботи.

Проведення лекційних та практичних занять з даної навчальної дисципліни повинно забезпечити такі програмні результати діяльності магістрів:

використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності;

відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях;

застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень;

обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;

вміти адаптувати сучасні фінансові інструменти до умов функціонування водогосподарської галузі;

застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи та страхування з метою

використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.

Анотація

Дисципліна «Проектне фінансування» засвоєнню знань з теорії та практики організації проектного фінансування в Україні. У розвинених країнах ключовою тенденцією проектного фінансування є використання всього обсягу джерел і методів фінансування інвестиційних проектів із залученням широкого кола фінансових інструментів, які пропонує світова практика. Основна перевага такого підходу полягає в пошуку найефективнішої ресурсної моделі проекту. Аналіз інвестиційних проектів є складовою процесу управління інвестиціями.

Він дає інформаційну базу (у вигляді проекту як спеціально оформленого інвестиційного плану чи результатів проведеної експертизи проекту) для ухвалення рішення щодо включення проекту в інвестиційний портфель, початку його інвестування, постійного моніторингу реалізації. Універсальні знання й методи управління інвестиційними проектами дають змогу вирішувати такі завдання: визначати цілі проекту; формувати його обґрунтування; структурувати проект (відокремлювати підділи, підпроекти, черги, етапи); визначати фінансові потреби і джерела його фінансування; добирати постачальників, підрядчиків та інших виконавців (на основі торгів і конкурсів); готувати й укладати контракти; розраховувати кошторис і бюджет проекту; визначати терміни виконання проекту та розробляти графіки реалізації; контролювати процес виконання проекту і коригувати план його реалізації.

Навчальний матеріал дисципліни «Проектне фінансування» викладається в одинадцяти темах, які об'єднанні у двох змістових модулях. Дисципліна включає базові теми, які формують систему знань щодо розуміння суттєвості та специфіки проектного фінансування в Україні на сучасному етапі; дослідження, обґрунтування інвестиційних проектів; впровадження інвестиційних проектів.

Вивчення програми курсу «Проектне фінансування» сприятиме використанню на практиці набутих студентами навичок та знань для успішного вирішення проектних завдань та можливість фінансування

інвестиційних проєктів, при якому джерелом обслуговування боргових зобов'язань є грошові потоки, які генеруються проєктом.

Ключові слова: проєктне фінансування, інвестиційний проєкт

Abstract

Discipline «Project financing» to master the knowledge of the theory and practice of project financing in Ukraine. In developed countries, the key trend in project financing is the use of all sources and methods of financing investment projects with the involvement of a wide range of financial instruments offered by world practice. The main advantage of this approach is to find the most efficient resource model of the project. Analysis of investment projects is part of the investment management process.

It provides an information base (in the form of a project as a specially designed investment plan or the results of the project examination) for decision-making on the inclusion of the project in the investment portfolio, the beginning of its investment, constant monitoring of implementation. Universal knowledge and methods of investment project management allow to solve the following tasks: to define the goals of the project; to form its substantiation; structure the project (separate sub-goals, sub-projects, queues, stages); identify financial needs and sources of funding; select suppliers, contractors and other contractors (based on tenders and competitions); prepare and conclude contracts; calculate the budget and budget of the project; determine the terms of the project and develop implementation schedules; control the project implementation process and adjust its implementation plan.

The study material of the discipline «Project financing» is presented in eleven topics, which are combined in two content modules. The discipline includes basic topics that form a system of knowledge on understanding the materiality and specifics of project financing in Ukraine at the present stage; research, substantiation of investment projects; implementation of investment projects.

Studying the program of the course «Project financing» will promote the practical use of skills and knowledge acquired by students to successfully solve project problems and the ability to finance investment

projects, in which the source of debt service is cash flows generated by the project.

Key words: project financing, investment project

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Вибіркова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 135		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		26 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		89 год.	123 год.
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: магістр		

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи студентів становить:

для денної форми навчання – 37% до 63%.
для заочної форми навчання – 10% до 90%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Проектне фінансування» є надання знань з теорії та практики організації проектного фінансування в Україні.

Завдання вивчення дисципліни «Проектне фінансування» є вивчення сутності, цілей і методики організації проектного фінансування, набуття вмінь бюджетування інвестиційних проектів та складання фінансового плану.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

теоретичний та методичний інструментарій, який використовується для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;

теоретичні питання здійснення дослідження на відповідному рівні;

фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності;

міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

основні вимоги до структури проекту і принципи розробки техніко-економічного обґрунтування;

механізм обґрунтування фінансування проектів за допомогою лізингу;

передовий вітчизняний і світовий досвід здійснення проектного фінансування.

вміти:

абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати;

оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного

інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування

здійснювати пошук, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

приймати обґрунтовані рішення;

застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проектного фінансування

Тема 1. Мотивація та сутність проектного фінансування.

Сутність проектного фінансування. Види проектного фінансування. Суб'єкти проектного фінансування. Передумови розвитку проектного фінансування в Україні. Нормативно-правове забезпечення проектного фінансування.

Тема 2. Передінвестиційні дослідження проектів.

Зміст та характеристика інвестиційних проектів, їх основні ознаки. Класифікація інвестиційних проектів. Розробка обґрунтування інвестицій. Організація виконання передінвестиційних досліджень.

Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту.

Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту. Оцінка ефективності інвестиційних проектів. Методи оцінки інвестиційних

проектів. Оцінювання доцільності інвестиційного проекту в умовах невизначеності.

Тема 4. Бюджетування капіталу.

Поняття бюджету та бюджетування. Види бюджетів. Особливості процесу бюджетування. Бюджетний регламент.

Змістовий модуль 2. Методи, способи та етапи проектного фінансування.

Тема 5. Підрядні тендери та контракти.

Торги як спосіб закупівель. Виконавці проектів і учасники торгів. Тендерна документація. Закупівельна діяльність і проектне фінансування. Контракти.

Тема 6. Проектно-кошторисна документація.

Склад і порядок розробки проектно-кошторисної документації. Кошторис як частина проектної документації. Методи оцінки проектних затрат. Бюджет проекту. План фінансування.

Тема 7. Експертиза проекту.

Складові експертизи проекту. Державна експертиза інвестиційних проектів. Попередня експертиза інвестиційного проекту. Поглиблена експертиза інвестиційного проекту.

Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту.

Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів. Характеристика та порядок формування інвестиційних ресурсів на підприємстві. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів. Методи проектного фінансування.

Тема 9. Впровадження інвестиційних проектів.

Інвестиційна та експлуатаційна фази проекту. Правове

регулювання договірних відносин. Маркетингова діяльність інвестиційних проектів. Виробнича стратегія інвестиційних проектів.

Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів.

Сутність моніторингу інвестиційних проектів. Види моніторингу інвестиційних проектів. Моніторинг бюджету інвестиційних проектів.

Тема 11. Організація проектного фінансування у водному господарстві.

Значення проектного фінансування при обґрунтуванні ефективності інвестицій у водогосподарські об'єкти. Особливості розрахунку інвестицій у галузі водного господарства.

4. Структура навчальної дисципліни

для студентів денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	усього	у тому числі		
			л	п	с.р.
1	2	3	4	5	8
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проектного фінансування					
1	Тема 1. Мотивація та сутність проектного фінансування	12	2	1	9
2	Тема 2. Передінвестиційні дослідження проектів	13	2	1	10
3	Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	17	4	2	11
4	Тема 4. Бюджетування капіталу	18	4	2	12
5	Разом за змістовим модулем 1	60	12	6	42
Змістовий модуль 2. Методи, способи та етапи проектного фінансування					

6	Тема 5. Підрядні тендери та контракти	14	2	2	7
7	Тема 6. Проектно-кошторисна документація	13	2	2	7
8	Тема 7. Експертиза проекту	11	2	2	7
9	Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту	11	2	2	7
10	Тема 9. Впровадження інвестиційних проектів	11	2	2	7
11	Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів	11	2	2	7
12	Тема 11. Організація проектного фінансування у водному господарстві	2	2	2	5
12	Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	47
13	Усього годин	135	26	20	89

для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	усього	у тому числі		
			л	п	с.р.
1	2	3	4	5	8
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проектного фінансування					
1	Тема 1. Мотивація та сутність проектного фінансування	13	2	2	9
2	Тема 2. Передінвестиційні дослідження проектів	14	-	2	12
3	Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту	17	-	2	15
4	Тема 4. Бюджетування капіталу	18	-	-	18
5	Разом за змістовим модулем 1	62	2	6	54
Змістовий модуль 2. Методи, способи та етапи проектного фінансування					

6	Тема 5. Підрядні тендери та контракти	11	-	-	11
7	Тема 6. Проектно-кошторисна документація	11	-	-	11
8	Тема 7. Експертиза проекту	11	-	-	11
9	Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного проекту	11	-	2	11
10	Тема 9. Впровадження інвестиційних проектів	11	-	2	9
11	Тема 10. Моніторинг інвестиційних проектів	11	-	-	11
12	Тема 11. Організація проектного фінансування у водному господарстві	5	-	-	5
12	Разом за змістовим модулем 2	73	-	4	69
13	Усього годин	135	2	10	123

5. Практичні заняття

№ з/п	Назва тем практичних занять	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Тема 1. Нормативно-правове забезпечення проектного фінансування	1	2
2.	Тема 2. Організація виконання передінвестиційних досліджень.	1	2
3.	Тема 3. Обґрунтування доцільності та оцінка інвестиційного проекту	2	2
4.	Тема 4. Особливості процесу бюджетування.	2	-
5.	Тема 5. Закупівельна діяльність і проектне фінансування.	2	-
6.	Тема 6. Кошторис як частина проектної	2	-

	документації.		
7.	Тема 7. Цілі і основні методи проведення експертизи	2	-
8.	Тема 8. Характеристика та порядок формування інвестиційних ресурсів на підприємстві.	4	2
9.	Тема 9. Правове регулювання договірних відносин.	2	2
10.	Тема 10. Види моніторингу інвестиційних проектів.	2	-
11	Тема 11. Організація проектного фінансування у водному господарстві	2	-
	Разом	26	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Тема 1. Відмінності проектного фінансування від банківського кредитування	9	9
2.	Тема 2. Кредитне та інвестиційне фінансування, його місце в проектному фінансуванні	10	12
3.	Тема 3. Ризики в проектному фінансуванні	11	15
4.	Тема 4. Визначення грошових потоків від реалізації інвестиційного проекту	12	18
5.	Тема 5. Підходи до класифікації торгів	7	11

6.	Тема 6. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів	7	11
7.	Тема 7. Передумови розвитку експертиза проекту	7	11
8.	Тема 8. Методи проектного фінансування	7	11
9.	Тема 9. Підходи до оцінки та управління ризиками у проектному фінансуванні	7	9
10.	Тема 10. Сутність моніторингу інвестиційних проектів	7	11
11	Тема 11. Організація проектного фінансування у водному господарстві	5	5
	Разом	89	123

Звіт про самостійну роботу складається на папері формату А-4.

Оформлення – згідно стандартних вимог до друкованих текстів.

Усі звіти можуть бути зброшуровані в один.

7. Методи навчання

Для проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни «Проектне фінансування» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- мультимедійної слайдової презентації;
- роздаткового матеріалу;
- дискусійного обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань та кейсів;
- складання матриць та графічних схем;
- перегляд відеофільмів та CDR;

- навчальної платформи Moodle для проведення поточного та підсумкового контролю знань.

8. Методи контролю

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт з дисципліни «Проектне фінансування» проводиться за поточним контролем. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі (модульній) з використанням навчальної платформи Moodle.

Контрольні завдання за змістовим модулем включають 31 питання в білеті:

- 20 тестових завдань достатнього рівня складності (одна правильна відповідь з п'ятьох запропонованих);

- 10 тестових завдань вище достатнього рівня складності (дві правильні відповіді з п'ятьох запропонованих);

- одна задача високого рівня складності.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань.

Всі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2						100	
T1	T2	T3	T4	MK1	T5	T6	T7	T8	T9	T10		MK2
6	6	6	6	20	6	6	6	6	6	6		20

T1, T2... T10 — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90–100	зараховано
82–89	

74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Проектне фінансування» включає:

1. Заячківська О. В. Ковшун Н. Е. Конспект лекцій з дисципліни «Проектне фінансування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання, 06-03-248. Рівне : НУВГП, 2019. 64 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15247> (дата звернення: 4.02.2020).

2. Заячківська О. В. Ковшун Н. Е. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Проектне фінансування» та завдання до практичних занять для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання, 06-03-249. Рівне : НУВГП, 2019. 46 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15248> (дата звернення: 4.02.2020).

11. Рекомендована література

Базова

1. ардиш Г. О. Проектне фінансування. Л. : ЛБІ НБУ, 2006. 463 с.

2. Гузенко О. П. Проектне фінансування (практикум): Навчальний посібник. Львів «Магнолія 2006», 2013. 336 с.
3. Давиденко Н. М., Скрипник Г. О. Проектне фінансування. К. : Наукова столиця, 2018. 397 с.
4. Копилук О. І. Проектне фінансування : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 271 с.
5. Майорова Т. В., Ляхова О. О. Проектне фінансування : підручник; заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Майорова Т. В. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434 с.
6. Пересада А. А., Майорова Т. В., Ляхова О. О. Проектне фінансування. К. : КНЕУ, 2005. 736 с.
7. Проектне фінансування : практикум. А. В. Череп [та ін.] Запоріжжя ЗНУ, 2012. 241 с.
8. Проектне фінансування : навч. посіб. О. Д. Вовчак та ін. Київ : УБС НБУ, 2015. 558с.
9. Хрупович С. Є. Проектне фінансування : навчальний посібник для студентів спеціальності 7.03050801 та 8.03050801 «Фінанси і кредит» всіх форм навчання / С.Є. Хрупович. Тернопіль, 2015. 122 с.

Допоміжна література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР із змінами URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0> (дата звернення: 4.02.2020).
1. Артус М. М. Фінанси. К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2005. 197 с.
2. Батенко Л. П. Управління проектами. К. : КНЕУ, 2003. 231 с.
3. Жуков В. В. Проектне фінансування. Х. : ВД «Інжек», 2006. 248 с.
4. Куриленко Т. П. Проектне фінансування. К. : Кондор, 2006. 208 с.

5. Міхельс В. О. Об'єднана стратегія економічного управління підприємницьким проектом. К. : КНУБА, 2003. 200 с.
6. Мозенков О. В., Клебанова Т. С., Раєвська О. В., Дубровіна Н. А., Мілов О. В. Системи фінансового моніторингу. Методологія проектування. Х. : ВД ІНЖЕК, 2005. 151 с.
7. Пан Л. В. Управління проектами. К. : Видавничий дім КМ Академія, 2004. 140 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75 URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії) URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>
2. Державний бюджет // Міністерство фінансів України URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/borg>
3. Економічна статистика // Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Законодавство України / Верховна рада України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>